

Dato: 15.10.2010

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep,

0032 OSLO

Høringssvar for NOU 2010: Mangfold og Mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet

Re kommune har behandlet NOU 2010: 7 Mangfold og Mestring, på møte i hovedutvalg for helse oppvekst og velferd den 13.10.2010. Det ble først gitt en orientering i forhold til de ulike forslagene før følgende høringssvar ble behandlet.

Re kommune slutter seg til hovedtrekkene i utvalgets anbefalinger. Vi ønsker å kommentere følgende:

Kap. 6.4.1 Styring og evaluering.

Vi støtter fokuset på skole og barnehageeiers rolle i oppfølging av tilbudet til minoritetsspråklige barn i barnehage og skole. Det skal sikre god sammenheng og overgang fra barnehage til skole og mellom skoleslag. Dette må nedfelles i lovverket.

Kap. 6.4.2. Informasjon og veiledning:

Re kommune gir sin tilslutning til at det må legges til rette for bedre samarbeid mellom kommune og fylkeskommune på områder som rådgivning og valg av utdanningsprogram. Vi ser det også som viktig at det utvikles flere digitale læremidler og at fjernundervisning videreutvikles for denne elevgruppen slik utvalget forslår.

Kap.6.4.3. Økonomi.

Re kommune støtter utvalgets konstatering om at ressurser til opplæring av minoritetsspråklige har vært alt for begrensede. Utfordringen for vår kommune er at vi får flere og flere arbeidsinnvandrere fra land som for eksempel Polen og Litauen. Dette er barn som kommer uten forhåndsvarsel. De kan ikke et ord norsk og det er vanskelig rent ressursmessig å lage et tilfredsstillende tilbud til dem. Tilskuddet som gis i rammeoverføringen til kommunene er mindre enn halvparten av faktiske kostnader. Det kan ikke fortsette! En stram kommuneøkonomi gjør at disse barna ikke får et godt nok tilbud. Vi imøteser utvalgets forslag om en samlet gjennomgang av de særskilte tilskuddsordningene og hvordan disse benyttes. Med rammefinansiering av barnehagesektoren må også de yngste barna bli ivaretatt med øremerkede midler. Det er i barnehagen grunnlaget for språkutviklingen og videre skolegang legges.

Kap.7.13 Barnehage og andre tilbud i førskolealder.

Utvalget foreslår følgende:

- På sikt ønskes gratis barnehage for alle.
- I dagens situasjon innføres gratis tid tilsvarende 20 timer i uken for alle barn i barnehage.
- Kontantstøtten utfases.
- Regler for inntektsgradering og søskenmoderasjon presiseres slik at disse virkemidlene gir større effekt.
- Informasjonskampanjer og rekrutteringskampanjer. Utarbeidelse av støttemateriell på relevante språk.

Barnehageløftet med rett til plass i barnehage for alle og en makspris på kr. 2330,- har vært et stort løft for landet. De to første bombepunktene ville også utgjøre store beløp som vi i alle fall ikke kan godta at kommunene skal gi uten fullfinansiering fra staten. Det viktigste må være at minoritetsspråklige barn får mulighet til å lære seg norsk før de begynner på skolen. Her bør det stilles sterkere krav til foreldrene.

Språkutvikling:

Når det gjelder språkutvikling støtter vi utvalgets forslag om at følgende inntas i barnehageloven § 2: *"Barnehagen skal arbeide aktivt med å fremme alle barns norskspråklige kompetanse. Barnehagen skal også støtte barn med et annet morsmål enn norsk i bruk av sitt morsmål."* I det siste ligger bevisstheten om at et godt utviklet morsmål understøtter læring av et nytt språk.

Videre er det mange punkter som går på språkkartlegging. I oppfølging av barnehagemeldinga der det foreslås at alle barn skal kartlegges med hensyn til språkutvikling støtter vi at det skal skje i barnehagen eller åpen barnehage også fordi barna som ikke har fast plass der. Vi støtter også forslaget om at det utvikles standarder for denne kartleggingen.

Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen hos min. språklige barn i førskolealder.

Vi støtter at tilskuddsposten til tiltak for minoritetsspråklige barn økes. Ved å tilsette flerspråklig personale kan tilbudet til disse barna bedres. En annen gevinst er økt kulturforståelse i barnehagen generelt.

Foreldresamarbeid:

Vi støtter forslaget om å utarbeide en veileder i foreldresamarbeid i barnehagene. Her er det viktig at en del materiell oversettes til relevante språk.

Kap. 8. Grunnskole:

Det er veldig mange forslag som går på norsk og morsmålsopplæring i grunnskolen. Utvalgets flertall mener at morsmålsopplæring skal knyttes til norskopplæringen og fortsatt være et middel for å lære norsk. Det støtter vi. Vi støtter også forslaget om å utvikle modeller for fjernundervisning i samarbeid med skoleeiere. Dette vil kunne gi en bedre opplæring enn det nå er mulig å gi. Dette kunne organiseres innenfor språkgrupper.

Når det gjelder læreplan i grunnleggende norsk så støtter vi synet på at den skal benyttes som en overgangsordning, og at siktemålet skal være at elevene skal over på ordinær plan i norsk. Vi støtter også at kartleggingsverktøyet som er utviklet til læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter skal benyttes av alle skoleeiere i tilknytning til denne læreplanen.

Re kommune støtter forslaget om at tilbudet om å ta ikke-vestlige språk som fremmedspråk utvides i grunnskolen og videregående opplæring.

Kap. 9. Videregående opplæring.

Vi støtter flertallets forslag om å gi minoritetsspråklige elever som har behov for det tilbud om et år i innføringsklasse innen de går videre til Vg1. Dette gjøres nå i Vestfold i et samarbeid og spleiselag mellom fylkeskommunen og kommunene. Siden dette er ungdom som etter alder er videregående elever så bør dette være fylkeskommunenes ansvar. Et slikt tilbud vil minke faren for frafall fra videregående opplæring.

Kap.10. Innføringstilbud for nyankomne elever.

Det er ulike modeller for et innføringstilbud for nyankomne elever.

- Et opplæringstilbud i ordinære klasser ved sine respektive skoler.
- Et opplæringstilbud i særskilte innføringsklasser ved nærskolen sin.

- Et opplæringstilbud i en innføringsklasse hvor en utvalgte skole har ansvaret for visse klassetrinn. Innefor en kommune eksempelvis en skole med ansvaret for 1.-7.trinn og en for 8.-10.trinn.
- Et opplæringstilbud i innføringsklasser ved en egen innføringsskole.

Utvalget foreslår at følgende inntas som nytt femte ledd i opplæringsloven § 2-8- og 3-12:
"Skoleeier skal gi innføringstilbud til nyankomne elever uten tilstrekkelig ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om innføringstilbudet."

For Re kommune med et elevtall på ca.1100 så synes det vanskelig å kunne gi et tilbud i egne innføringsklasser. De minoritetsspråklige elevene som kommer er i et ujevnt antall og særlig arbeidsinnvandrerne har vi ikke kontroll på hvor de bosetter seg. Vi ser at egne innføringsklasser vil være det riktige for disse barna i en oppstartsfase. Vår konklusjon har imidlertid vært at det er for få til å stable egne tiltak på beina. Når dette igjen har kommet opp så har et interkommunalt tilbud blitt drøftet. Dette vil ikke minst medføre ekstra kostnader til skyss. Vi ber departementet tenke på hvordan kommuner kan stimuleres til å opprette interkommunale tilbud for denne elevgruppen.

Kap.12. Introduksjonsordning. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Re kommune støtter utvalgets syn på et helhetlig familieperspektiv må inngå som en del av de individuelle planene knyttet til introduksjonsordningen. Det må tilrettelegges bedre for at barns deltakelse i barnehage kan kombineres med foreldres deltakelse i introduksjonsprogrammet. Det må være slik at barn så fort det lar seg gjøre etter å ha flyttet til Norge begynner i barnehage mens foreldrene starter opp med in norskopplæring.

Kap.19. Læringsmiljø.

Utvalget sier at det flerkulturelle perspektivet må være en del av skolens og skoleeiers systematiske arbeid med læringsmiljøet. Det støtter vi samt synet på at foreldre er viktige ressurser i arbeidet med et godt læringsmiljø. Det må legges opp til at også flerspråklige foreldre aktivt inkluderes i barnas skolehverdag.

Det støttes at en mer ambisiøs pedagognorm er anbefalt innført i barnehagene. Dette vil være viktig som en del av språkopplæringen.

Deltakelse i skolefritidsordning for flerspråklige barn er et godt tiltak for å lære norsk. En begynnelse for å nå disse barna kan være å gjøre gratis leksehjelp obligatorisk for de minoritetsspråklige elevene.

Kap.20. Kompetanse.

Mange av forslagene under dette punktet går på behov for bedre kompetanse både i arbeidet med førskolebarn, elever i grunnskolen og videregående skole samt voksenopplæring. En del går på holdningsskapende arbeid som ikke nødvendigvis koster så mye. Andre punkter vil nødvendigvis medføre kostnader for kommunene. For å løfte dette arbeidet bør staten komme med øremerkede midler og selv stå for en del kursing for eksempel via NAFO.

Norge er et flerkulturelt samfunn. Ved inngangen av 2010 var det innvandrere fra 216 land i Norge. Mange av disse er unge. Det er viktig både for dem og for samfunnet at de blir inkludert og gitt en framtid der de kan delta i høyere utdanning og arbeidsliv slik at de kan opptre som gode samfunnsborgere.

Med hilsen

Unni Bu
kommunalsjef